

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ
2004

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α

Για τις προτάσεις από **A1** μέχρι και **A5** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της καθεμιάς και δίπλα σε κάθε αριθμό τη λέξη "**Σωστό**", αν η πρόταση είναι σωστή, ή "**Λάθος**", αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

A1 Η βελτίωση της τεχνολογίας παραγωγής ενός αγαθού μετατοπίζει την καμπύλη του συνολικού προϊόντος προς τα πάνω και την καμπύλη προσφοράς προς τα δεξιά.

Μονάδες 3

A2 Η αύξηση της ζήτησης ενός αγαθού Χ με σταθερή την καμπύλη προσφοράς του θα αυξήσει τη συνολική δαπάνη των καταναλωτών για το αγαθό Χ.

Μονάδες 3

A3 Το οριακό κόστος είναι ο λόγος της μεταβολής του μέσου συνολικού κόστους προς τη μεταβολή του προϊόντος.

Μονάδες 3

A4 Στη βραχυχρόνια περίοδο παραγωγής με μοναδικό μεταβλητό συντελεστή την εργασία, όταν το οριακό προϊόν είναι μεγαλύτερο από το μέσο, το μέσο προϊόν αυξάνεται με την αύξηση της εργασίας.

Μονάδες 3

A5 Το ΑΕΠ είναι ποσοτικός και ποιοτικός δείκτης ευημερίας.

Μονάδες 3

Για τις προτάσεις **A6** και **A7** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

A6 Στη φάση της ύφεσης παρατηρείται:

- α.** έλλειψη των επενδύσεων.
- β.** μείωση της ανεργίας.
- γ.** αύξηση των επενδύσεων.
- δ.** αύξηση της παραγωγής.

Μονάδες 5

A7 Η ανεργία η οποία οφείλεται στην αδυναμία της αγοράς εργασίας να απορροφήσει άμεσα άνεργους, παρότι υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας για τις οποίες οι άνεργοι έχουν τα απαραίτητα προσόντα και επαγγελματική εξειδίκευση χαρακτηρίζεται ως:

- α.** εποχιακή ανεργία.
- β.** ανεργία τριβής.
- γ.** διαρθρωτική ανεργία.
- δ.** ανεργία ανεπαρκούς ζήτησης.

Μονάδες 5

ΟΜΑΔΑ Β

Υπάρχουν διαφορετικές απόψεις για τα αίτια που προκαλούν τον πληθωρισμό. Να περιγράψετε τα βασικά σημεία των δύο πιο σημαντικών απόψεων που αναφέρονται στον πληθωρισμό ζήτησης (Μονάδες 10) και στον πληθωρισμό κόστους (Μονάδες 15).

(Δεν απαιτείται αναφορά στο στασιμοπληθωρισμό).

Μονάδες 25

ΟΜΑΔΑ Γ

Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παρακάτω πίνακα παραγωγικών δυνατοτήτων μιας υποθετικής οικονομίας η οποία, με δεδομένη τεχνολογία παράγει μόνο τα αγαθά Χ και Ψ χρησιμοποιώντας αποδοτικά όλους τους παραγωγικούς συντελεστές της:

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Χ	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ	Κόστος ευκαιρίας αγαθού Ψ (σε μονάδες Χ)	Κόστος ευκαιρίας αγαθού Χ (σε μονάδες Ψ)
A	0	;		
			0,5	2
B	10	90		
			0,25	;
Γ	;	50		
			;	;
Δ	30	0		

Γ1 Κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς στο τετράδιό σας να συμπληρώσετε τα πέντε κενά του πίνακα στα οποία υπάρχουν ερωτηματικά.

Μονάδες 10

Γ2 Όταν αυξάνεται η παραγωγή του Ψ, το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ είναι αυξανόμενο ή φθίνον; (Μονάδες 4). Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας με βάση τους παραγωγικούς συντελεστές της οικονομίας. (Μονάδες 4).

Μονάδες 8

Γ3 Όταν παράγονται 74 μονάδες του αγαθού Ψ, ποια είναι η μέγιστη ποσότητα από το αγαθό Χ που μπορεί να παράγει η συγκεκριμένη υποθετική οικονομία;

Μονάδες 7

ΟΜΑΔΑ Δ

Στον παρακάτω πίνακα δίνονται οι τιμές (P), οι ζητούμενες ποσότητες (Q) αγαθού K και τα αντίστοιχα εισοδήματα (Y) (ceteris paribus).

	Τιμή	Ζητούμενες ποσότητες	Εισόδημα
	P	Q	Y
A	6	30	1000
B	4	80	1200
Γ	4	50	1000

Σύμφωνα με τα δεδομένα του πίνακα:

Δ1 Να δικαιολογήσετε γιατί υπάρχει μία μόνο ελαστικότητα τόξου ζήτησης ως προς την τιμή για το αγαθό K (Μονάδες 3). Να υπολογίσετε την ελαστικότητα τόξου ζήτησης του αγαθού ως προς την τιμή (Μονάδες 5).

Μονάδες 8

Δ2 Να υπολογίσετε την εισοδηματική ελαστικότητα του αγαθού K, όταν το εισόδημα αυξάνεται από 1000 σε 1200 χρηματικές μονάδες (Μονάδες 3), και να χαρακτηρίσετε το αγαθό (Μονάδες 2).

Μονάδες 5

Δ3 Να προσδιορίσετε τον τύπο της γραμμικής συνάρτησης ζήτησης του αγαθού K.

Μονάδες 7

Δ4 Να υπολογίσετε την τιμή και τη ποσότητα ισορροπίας του αγαθού K για το εισόδημα των 1000 χρηματικών μονάδων με δεδομένη τη συνάρτηση προσφοράς του αγαθού $Q_s = -10 + 10P$.

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α

- A1. → Σ
- A2. → Σ
- A3. → Λ
- A4. → Σ
- A5. → Λ
- A6. → α
- A7. → β

ΟΜΑΔΑ Β

Σελίδες 167-168

Τα αίτια του πληθωρισμού
α) Πληθωρισμός ζήτησης
β) Πληθωρισμός κόστους

ΟΜΑΔΑ Γ

	X	Ψ	KE _Ψ	KE _X
A	0	; 110		
			0,5	2
B	10	90		
K	; 14	74	0,25	; 4
Γ	; 20	50		
			; 0,2	; 5
Δ	30	0		

$$\Gamma 1. \quad KE_{X_{A \rightarrow B}} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \Rightarrow 2 = \frac{\Psi_A - 90}{10 - 0} \Rightarrow \dots \Psi_A = 110$$

$$KE_{\Psi_{\Gamma \rightarrow B}} = \frac{\Delta X}{\Delta \Psi} \Rightarrow 0,25 = \frac{X_{\Gamma} - 10}{90 - 50} \Rightarrow \dots X_{\Gamma} = 20$$

$$KE_{X_{B \rightarrow \Gamma}} = \frac{1}{KE_{\Psi_{\Gamma \rightarrow B}}} = \frac{1}{0,25} = 4$$

$$\text{ή } KE_{X_{B \rightarrow \Gamma}} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{90 - 50}{20 - 10} = 4$$

$$KE_{X_{\Gamma \rightarrow \Delta}} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{50 - 0}{30 - 20} = 5$$

$$KE_{\Psi_{\Delta \rightarrow \Gamma}} = \frac{\Delta X}{\Delta \Psi} = \frac{30 - 20}{50 - 0} = \frac{1}{5} = 0,2$$

$$\eta KE_{\Psi_{\Delta \rightarrow \Gamma}} = \frac{1}{KE_{X_{\Gamma \rightarrow \Delta}}} = \frac{1}{5} = 0,2$$

Γ2. Από τα αριθμητικά δεδομένα του πίνακα παραγωγικών δυνατοτήτων παρατηρούμε ότι καθώς αυξάνεται η παραγωγή του αγαθού Ψ από 0 σε 110 μονάδες αυξάνεται και το KE_{Ψ} από 0,2 σε 0,5 ($0,2 < 0,25 < 0,5$). Συνεπώς το KE_{Ψ} βαίνει αυξανόμενο.

Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι συντελεστές παραγωγής δεν είναι εξίσου κατάλληλοι για την παραγωγή και των δύο αγαθών X και Y.

Καθώς αυξάνεται η παραγωγή του αγαθού Y αποσπώνται από την παραγωγή του άλλου αγαθού X συντελεστές που είναι όλο και λιγότερο κατάλληλοι για την παραγωγή του πιο πάνω αγαθού (Y). Απαιτείται δηλαδή θυσία ολοένα και περισσότερων μονάδων από το άλλο αγαθό X για την παραγωγή κάθε επιπλέον μονάδας του συγκεκριμένου αγαθού Y.

Γ3. Έστω K ένας ενδιάμεσος άριστος συνδυασμός με συντεταγμένες $K(\Psi_K=74, X_K=;)$. Υποθέτουμε ότι το KE_X (ή το KE_{Ψ}) παραμένει σταθερό ανάμεσα στους συνδυασμούς B - Γ, οπότε έχουμε:

$$KE_{X_{B \rightarrow K}} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \Rightarrow 4 = \frac{\Psi_B - \Psi_K}{X_K - X_B} \Rightarrow 4 = \frac{90 - 74}{X_K - 10} \Rightarrow \dots X_K = 14$$

$$\eta KE_{\Psi_{K \rightarrow B}} = \frac{\Delta X}{\Delta \Psi} \Rightarrow 0,25 = \frac{X_K - X_B}{\Psi_B - \Psi_K} \Rightarrow 0,25 = \frac{X_K - 10}{90 - 74} \Rightarrow \dots X_K = 14$$

Άρα για $\Psi = 74$ η μέγιστη ποσότητα που μπορεί να παράγει η συγκεκριμένη υποθετική οικονομία είναι ίση με 14 μονάδες προϊόντος X.

ΟΜΑΔΑ Δ

Δ1. Η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή υπολογίζεται μεταξύ δύο σημείων πάνω στην καμπύλη ζήτησης D, όταν μεταβληθεί μόνο η τιμή του αγαθού K ενώ όλοι οι υπόλοιποι προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης παραμένουν σταθεροί (*ceteris paribus*). Συνεπώς στο συγκεκριμένο πίνακα μπορούμε να υπολογίσουμε ελαστικότητα ζήτησης τόξου ως προς την τιμή μεταξύ των σημείων A-Γ τα οποία ορίζουν καμπύλη ζήτησης D. Σ' αυτή την περίπτωση με το εισόδημα σταθερό και ίσο με $Y=1000$ χρημ. μονάδες, μετακινούμαστε πάνω στην καμπύλη ζήτησης από το σημείο A στο σημείο Γ λόγω μείωσης της τιμής από 6 σε 4 χρημ.μονάδες. Άρα ορίζεται μία μόνο ελαστικότητα ζήτησης τόξου \widehat{AG} ως προς την τιμή.

$$\varepsilon_{D_{\text{τοξ}(\widehat{AG})}} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_A + P_{\Gamma}}{Q_A + Q_{\Gamma}} = -1,25$$

- Δ2.** Η ελαστικότητα της ζήτησης ως προς το εισόδημα υπολογίζεται όταν η τιμή και οι υπόλοιποι προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης παραμένουν σταθεροί ενώ μεταβάλλεται το εισόδημα των καταναλωτών.

$$\varepsilon_{Y(\Gamma \rightarrow B)} = \frac{\Delta Q}{\Delta Y} \cdot \frac{Y_{\Gamma}}{Q_{\Gamma}} = 3$$

$\varepsilon_Y > 0$ συνεπώς το αγαθό είναι κανονικό.

- Δ3.** Η γραμμική συνάρτηση ζήτησης του αγαθού Κ είναι της μορφής $Q_D = \alpha + \beta P$.

Αντικαθιστώντας στα σημεία Α και Γ έχουμε:

$$\left. \begin{array}{l} 30 = \alpha + \beta \cdot 6 \\ 50 = \alpha + \beta \cdot 4 \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \beta = -10 \\ \alpha = 90 \end{array} \right.$$

Συνεπώς $Q_D = 90 - 10P$

- Δ4.** Τιμή ισορροπίας P_{ε} είναι η τιμή στην οποία η ζητούμενη ποσότητα είναι ίση με την προσφερόμενη ποσότητα.

$Q_D = Q_S \Rightarrow 90 - 10P_{\varepsilon} = -10 + 10P_{\varepsilon} \Rightarrow P_{\varepsilon} = 5$ χρημ. μονάδες
αντικαθιστώντας είτε στην Q_D είτε στην Q_S προκύπτει η ποσότητα ισορροπίας του αγαθού Κ, $Q_{\varepsilon} = 40$ μονάδες.